

אז ישיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת ליהוה ויאמרו
 לאמר אשירה ליהוה כי-גאה גאה סוס
 ורכבו רמה בים: עזי וחזקת יהוה יהי-לוי
 לישועה זה אלי ואנוהו אלהי
 אבי וארממנהו: יהוה איש מלחמה יהוה
 שמו: מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר
 שלשיו טבעו בים-סוף: תהמת יכסומו ירדו במצולת כמו-
 אבן: ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך
 יהוה תרעץ אויב: וברב גאונך תהרס
 קמיוך תשלח הרנף ואכלמו פקיש: וברוח
 אפיק נערמו מים נצבו כמו-נד
 נזלים קפאו תהמת בלב-ים: אחלק שלל תמלאמו
 אויב ארדף אשיג נפשו

חוברת עבודה לתלמיד

אחלק שלל תמלאמו

ארניך הרבני תלדיי עמי ירוי: נשכח
 ברוחך פסמו ים אדירים: נשכח
 כמכה נאדרי בקדיש פלא: נשכח
 בחסדך עם-זו גאלת קדישה: נשכח
 אחז ישבי פלשת: ארוס
 כל ישבי כנען: ופקד
 יעבר עמך יהוה קניית:
 לשבתך פעלת יהוה לדיך:
 בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים
 את-מי הים וישב יהוה עליהם
 ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים:

תזמזש ששמות

אילן עמר

שיעור הקדמה

- ♦ התורה מתחלקת לחמשה חומשי וכל חומש נקרא עפ"י המילה הראשונה או המרכזית של הפסוק הראשון. לכן חומש "שמות" נקרא כך על שם המילה "שמות" (בני ישראל הבאים מצריימה) שבפסוק הראשון. יחד עם זאת חכמים ופרשני המקרא קבעו שמות נוספים לכל חומש עפ"י התוכן שבו עוסק כל חומש.
- ♦ בשיעור זה, ניפגש בפירושים של שלושה מגדולי ישראל. לפניכם מעט פרטים על אותם אישים חשובים.

הנצי"ב – רבי נפתלי צבי יהודה ברלין. חי בשנים 1817-1893. היה ראש ישיבת ואלוז'ין חיבר ספרים שונים ביניהם פירוש לחומש: "העמק דבר"

רמב"ן - רבי משה בן נחמן גרונדי נולד בספרד ב 1194, ונפטר בישראל ב 1270. חיבר פירוש לתורה וספרים נוספים.

בה"ג – ספר בעל הלכות גדולות חובר ע"י רבי יהודה הגאון, ראש ישיבת סורא. חי בתקופת הגאונים (4349-4800) לבריאת העולם).

שמותיו של חומש "שמות"

לפניך מספר מקורות, עיין בהם וענה על השאלות הנלוות אליהם.

"ספר בראשית וחומש שני וספר כהנים וחומש הפקודים ומשנה תורה."

ספר "בעל הלכות גדולות" (בה"ג)

1. כיצד מכנה בה"ג את :

א. חומש שמות : _____

ב. חומש ויקרא : _____

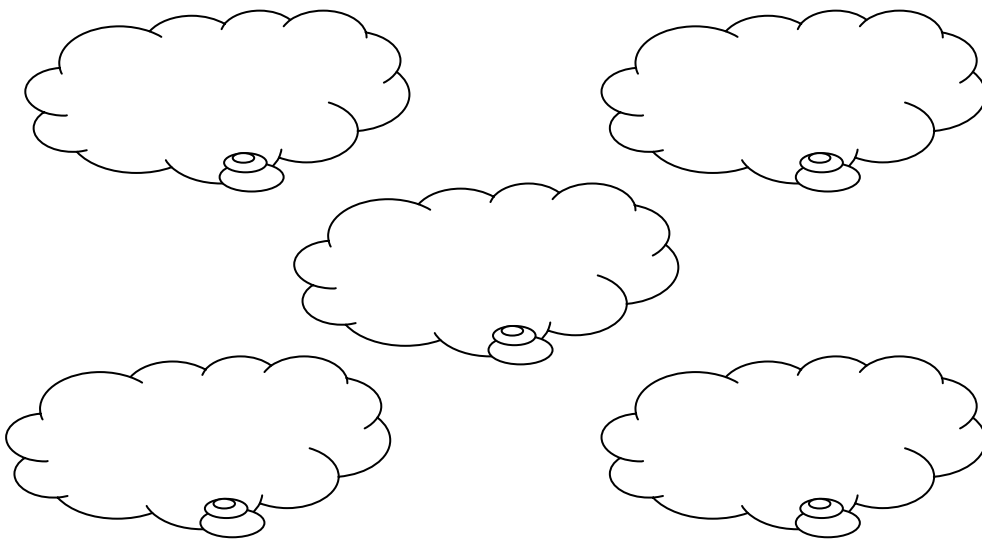
ג. חומש במדבר : _____

ד. חומש דברים : _____

תלמידים יקרים!

פעמים רבות נתקלים אנו עם מילים קשות שאינן מוכרות לנו והן מקשות עלינו להבין פסוק או קטע שלם. ישנן מספר דרכים לפענח את המילים הקשות גם אם לא יודעים את משמעותן המילולית.

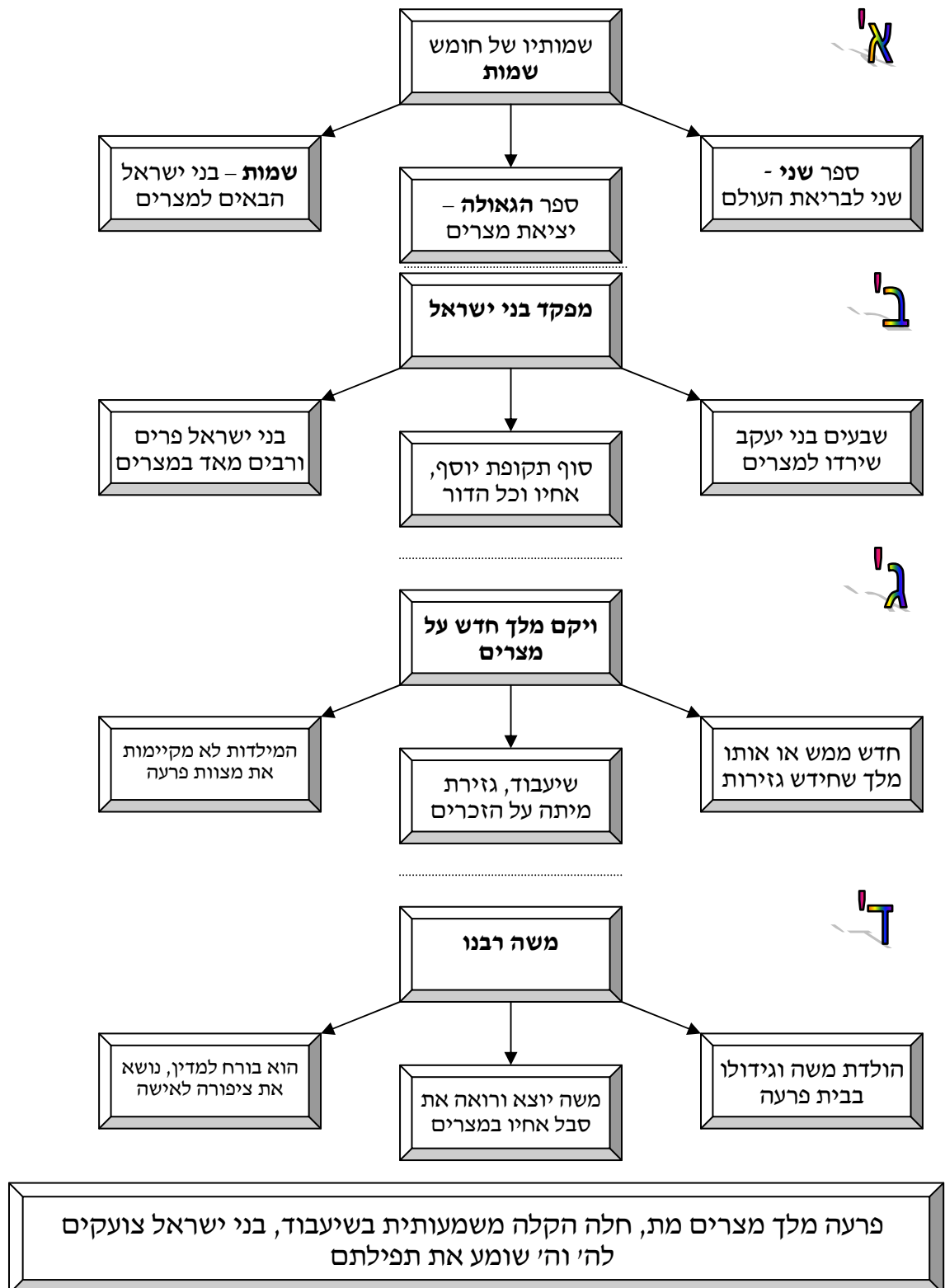
א. נסה לחשוב על דרכים לפענוח מילים קשות שאינן מוכרות!

ב. קרא את פרק א' בספר שמות, הסבר בלשונך את המילים/מונחים הבאות וכתוב כיצד הגעת להסבר של כל מילה/מונח!

המילה/המונח	פירוש	הדרך להסברו
"יוצאי ירד" – פסוק ה'		
"ערי מסכנות" – פסוק יא'		
"ויקוצו" – פסוק יב'		
"בפרך" – פסוק יג'		
"אבנים" – פסוק טז'		
"חיות" – פסוק יט'		

סיכום החומר הנלמד בתרשים:

8. באיזה מקרה פונה אחד הניצים למשה במילים: "מי שמך לאיש שר ושופט עלינו?"

- א. כששני הניצים היו עבריים.
- ב. כששני הניצים היו מצריים.
- ג. כשאחד היה מצרי ואחד היה עברי.
- ד. אף אחד לא פנה אל משה בטענה כזו.

9. לאן ברח משה כאשר נודע דבר התערבותו במריבה הראשונה?

- א. לארץ גושן.
- ב. למדין.
- ג. לארץ כנען.
- ד. לבית פרעה.

10. את מי נשא משה לאשה?

- א. ציפורה בת כהן מדין.
- ב. אלישבע.
- ג. יוכבד.
- ד. מרים.

חלק ב': ביאורי מילים ומונחים. 10 מונחים/מילים. כל מילה/מונח = 5 נקודות סה"כ 50 נקודות. התאם בין המילה/מונח להגדרה הנכונה:

הסבר

- ♦ אנשים מתקוטטים, רבים ביניהם.
- ♦ סוג של עץ גמיש וקשיח.
- ♦ צאצאים.
- ♦ רצה.
- ♦ ציפתה בחמר.
- ♦ מחסנים לאגור בהם מזון.
- ♦ הוציאה אותו מן המים.
- ♦ שאב מים.
- ♦ יולדות.
- ♦ חודשים.

המונח

- 1. יוצאי ירך
- 2. ערי מסכנות
- 3. חיות
- 4. גמא
- 5. משיתהו
- 6. ותחמרה
- 7. ירחים
- 8. ניצים
- 9. דלה
- 10. ויבקש

מרכז חמה מברזיל

